

De kunstenaars

Alle drie de kunstenaars hanteren een soortgelijk principe in hun werk: ter plekke wordt onderzoek gedaan, materiaal verzameld, sfeer geproefd en gezocht naar een toonzetting die uiteindelijk ook terug te vinden is zowel in de vorm als in de inhoud. Aldus ontstaan altijd werken die een sterke relatie tonen met hun oorspronkelijke bron. In 2004 realiseerden America en Moonen samen het project "Tempelhof" een beeldend concert over Berlijn en zijn inwoners. In 2005 realiseerden Kroesinger en Moonen het stuk "Plan Gelb" als onderdeel van "Bevrijders, Bezetters en Bevolking", een internationaal theaterdrieluik over de bevrijding van Zuid-Nederland.

Tom America (Heerlen 1949), componist.

Maakte diverse muziekalbums met de bands Gaspgetti en MAM. Onder eigen naam bracht hij een CD uit met bewerkingen van de gedichten van Jan Hanlo. Zette eerder gedichten van Tonnus Oosterhoff op muziek (VSB poëzieprijswinnaar 2003) in opdracht van Poetry International en bewerkte ook dichter/toneelschrijver Willem Jan Otten. Maakte Europese stadsodes met film op Amsterdam en Brussel, Oostende-Dover (B, UK) evenals Siena (I). Werkte in 2005 samen met de Chinese schrijfster Zhimin Tang aan het project "Ik ben schoon water uit de bergen". In 2006 werd hij uitgenodigd door Poetry International om gedichten van de Chinese dichter Han Dong op muziek te zetten. Hij componeerde de muziek voor de documentaire Roermondse Adel van Joost Seelen. In 2000 ontving hij de Ad Vinken prijs en in 2005 de Jan Naaijens cultuurprijs van de provincie Noord Brabant. In datzelfde jaar vond de première plaats van de documentaire "Zanger zonder stem", waarin 2 van zijn projecten gevolgd worden door filmer Frank van Osch.

Hans-Werner Kroesinger (Bonn 1962), is een Berlijnse theaterregisseur en auteur die documentair-theater maakt in veelal geëngageerde multi-media voorstellingen. Studeerde theaterwetenschappen in Gießen. Werkte als regie-assistent bij Robert Wilson en Heiner Müller. Met verschillende componisten en ensembles maakte hij ook muziektheater voorstellingen. Zijn werk was o.a. te zien in het ZKM Karlsruhe, in de Staatsoper Stuttgart, in het FFT Düsseldorf, in het Bayerische Staatsschauspiel München, Schouwburg Rotterdam, Frascati Amsterdam en Huis van Bourgondië Maastricht. In Berlijn zijn zijn ensceneringen regelmatig bij de Volksbühne, bij het Berliner Ensemble, bij het Theater am Halleschen Ufer, bij Podewil, in de Sophiensaelen als ook in Hebbel am Ufer te zien. Kroesinger nam deel aan Documenta X te Kassel. "Truth" van Kroesinger en Moonen was een van de geselecteerde stukken voor het 5e Festival „Politik im Freien Theater“ 2002 in Hamburg.

Rob Moonen (Schaesberg 1958), beeldend kunstenaar, maakt gebruik van uiteenlopende media, zoals fotografie, video, geluid en internet. Werkt hoofdzakelijk in situ, realiseert installaties waarbij het centraal motief de zoektocht naar de geest van de plek is. Zijn werk heeft vaak een politieke en sociaal geëngageerde strekking. Eigen websites : www.robmoonen.nl, www.freekwattaclub.nl, www.goodhope.nl. Vele internationale tentoonstellingen en projecten in o.a. Duitsland, België, Polen, Spanje, Italië, Zuid Afrika, Cuba, Australië, Japan, USA. Werkte met een groot aantal kunstenaars uit verschillende disciplines samen. Concipieerde en regisseerde samen met de Berlijnse regisseur Hans-Werner Kroesinger in 2002 de theaterproducties "Truth" en "Gladius Dei" voor o.a. het Bayerische Staatsschauspiel in Haus der Kunst in München. Moonen's werk was te zien in Museum de Pont te Tilburg, Z33 te Hasselt (B) en in Museum van Bommel van Dam te Venlo.

Een eerste indruk van het project is te zien op : <http://www.mijnkoel.nl>
ivm video en audio fragmenten dient U wel Quicktime op uw pc geïnstalleerd te hebben.

MIJN / KOEL

TOM AMERICA

HANS-WERNER KROESINGER

ROB MOONEN

“Mijn/Koel”

Sinds 2003 werken Tom America (componist) en Rob Moonen (beeldend kunstenaar) gezamenlijk aan multidisciplinaire projecten. De uitdaging voor beiden is om beeld en muziek te koppelen, anders dan gebruikelijk. Zo hebben zij in 2004 de succesvolle productie Tempelhof gemaakt, een ode aan de stad Berlijn. Inmiddels staan verschillende vergelijkbare projecten in de steigers, die in-focussen op totaal verschillende contexten. In januari 2008 is het project NOORD in Tilburg in première gegaan, een ode aan de gelijknamige “probleemwijk” Tilburg-Noord, met een rijkdom aan verschillende nationaliteiten.

De grootste gemeenschappelijke deler in beider werk is het op zoek gaan naar betekenisvolle plekken, daarop inzoomen, materiaal verzamelen en nieuwe werken maken geënt op de gevonden context. De mens en zijn persoonlijke verhaal staat hierbij steeds centraal. Dit resulteert in projecten waarbij de gecomponeerde muziek live door muzikanten of in combinatie met een vooraf opgenomen soundtrack gespeeld wordt en waarbij het gevonden videomateriaal gecombineerd wordt met nieuw materiaal, waardoor het documentaire karakter - ook in combinatie met de muziek - een poëtische lading krijgt. Deze werkwijze is zowel live uitvoerbaar alsook te presenteren in de vorm van een video-installatie.

America en Moonen willen op gelijke wijze het project “Mijn/Koel” starten. Ogenscheinlijk gewone dingen worden door hun werkwijze bijzonder en juist daar ontstaat de ontroering en de poëzie die dit project bijzonder maken. Ex-mijnwerkers en bewoners van de mijnstreek hebben naast ieder een persoonlijk verhaal een collectief verleden. Hoe gaan zij om met hun verleden en hoe zien ze de toekomst? Hoe kijkt de jeugd tegen dit verleden aan en is het van invloed op hun toekomst?

Tom America (Heerlen, 1949) en Rob Moonen (Schaesberg, 1958) zijn beiden geboren en getogen in Zuid-Limburg. De aanwezigheid van de mijnen aldaar was gedurende hun jeugd een vanzelfsprekendheid. Moonen herinnert zich de snel zwart wordende sneeuw en de verboden beklimmingen van de mijnsteenbergen, en stond erbij toen “Lange Jan” bij de sloop de verkeerde kant opviel. America herinnert zich de grote bussen van “De Valk” tegenover zijn ouderlijke woning gevuld met “koempels” en de avontuurlijke tochten met zijn vader die leer leverde voor de staatsmijnen.

Voor beide kunstenaars is het dan ook een enorme uitdaging om terug te keren naar hun geboortegrond en onderzoek te doen naar dit zeer bijzondere verleden, wat ook hun verleden is. Dit perspectief zal van wezenlijke invloed zijn voor de toon van dit project. De kernvraag zal zijn: “Wat is je verhaal?” Deze vraag willen America en Moonen gaan stellen en de antwoorden in al hun diversiteit zichtbaar maken.

Werkwijze

In dialoog proberen beiden tot een geheel van woord, muziek en beeld te komen. America componeert daarbij op spraak. Zoals je naar een schilderij of beeld kijkt zo wil hij dat er naar zijn muziek geluisterd wordt. Hij maakt dan ook geen gewone muziek/teksten, maar een soort muzikale sculpturen. Hij interviewt mensen, slaat dat in zijn computer op, neemt de spraakmelodie en kneedt er met noten muziek omheen. In America's wereld van stemgeluiden mag alles. Hij kan in zijn sampler ook complete fanfares, een solo trompetflard of het geluid van machines opslaan. De mogelijkheden zijn onuitputtelijk.

Zoals America met geluid omgaat doet Moonen dit met beeld. Vele kleine stukjes film, deels archief materiaal worden harmonieus tezamen met de muziek tot een geheel gesmeed. Verder zal Moonen film maken die intervenueert met het spel van de acteurs.

De Berlijnse regisseur Hans-Werner Kroesinger met wie Moonen al zo'n twaalf jaar op incidentele basis samenwerkt, zal een encenering rondom Mijn/Koel maken waarin twee uit de mijnstreek afkomstige acteurs de verschillende delen van het project op theatrale wijze zullen verbinden.

“Onder de grond waren we allemaal zwart”.

De Mijn was de eerste industrietak waarin veelvuldig buitenlandse werknemers werden ingezet. Na de 2e wereldoorlog kwamen Italianen, Spanjaarden, Polen, en daarna Turken en Marokkanen, maar ook Oost-Nederlanders in grote getale naar de Mijnstreek. Dit was en is nog steeds van grote invloed op de demografische samenstelling, de taal en de dialecten van dit gebied.

America en Moonen's aandacht zal uitgaan naar de veeltaligheid van de gehele Belgische, Nederlandse en Duitse Mijnstreek. De verschillende culturen die ondergronds samenkwamen dienden met elkaar te communiceren en zo ontstonden er unieke taalvariëteiten die in de volksmond aangeduid worden als “steenkolen-nederlands”. De kunstenaars zullen op dit gebied samenwerking zoeken met het Meertens Instituut.

De voorstelling gaat op 30 augustus 2008 in Heerlen in première tijdens Cultura Nova 2008. Vervolgens kan Mijn/Koel op tournee gaan in de Belgische en Duitse Mijnbekkens en in de Nederlandse Oostelijke en Westelijke Mijnstreek. Voor de Nederlandse opzet wordt gedacht aan een 15-tal uitvoeringen *- binnen een tijdsbestek van 3 weken - in kleine zalen, zoals voormalige patronaatszalen, gemeenschapshuizen, enz in Kerkrade, Brunssum, Eygelshoven, Waubach, Schaesberg, Nieuwenhagen, Heerlen-Noord, Hoensbroek, Geleen, enz

Van het project zal een DVD verschijnen.

**Het aantal uitvoeringen is afhankelijk van het uiteindelijke budget*

Informatie en contact:

Stichting “Het Zwarte Goud”
Wim Claessen Cultuuradvies,
adviseur podiumkunsten en theater in de piste
0(031)653172249
advies@wimclaessen.nl